

СЕКЦІЯ 5.

АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

Ірина БОГАЧ

здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «Бакалавр»

спеціальності 081 «Право»

Науковий керівник: **Ірина БАХНОВСЬКА**

канд. юрид. наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Державного торговельно-економічного університету,

м. Вінниця

РОЛЬ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Громадянське суспільство - це сукупність громадян, організацій і рухів, які взаємодіють для реалізації своїх прав і інтересів, забезпечення ефективності демократичної системи управління, поліпшення життя громадян та розвитку соціально-економічних процесів в державі.

На сьогодні інститути громадянського суспільства працюють у більшості суспільних сфер: у сфері захисту прав людини та громадянина, представлення інтересів різних груп громадян, надання соціальних та інших послуг, провадження благодійної та волонтерської діяльності, реалізації освітніх і культурних проєктів, захисту довкілля, проведення аналізу реалізації державної політики, моніторингу діяльності органів влади, провадження антикорупційної діяльності та інших [1].

Потрібно зауважити, що перший аспект від якого залежить корисна діяльність громадянського суспільства - це активність і ступінь залучення громадянського суспільства у діяльність, пов'язану із подоланням наслідків війни, прямо залежить від того, в якому стані знаходиться держава, чи може

вона виконувати свої функції, чи була готова до війни і чи мала відповідні відпрацьовані алгоритми реагування на кризи, викликані її наслідками [2].

Другий аспект від якого залежить корисна діяльність громадськості – це коли держава бачить в представниках громадянського суспільства партнерів, можна говорити про перехід на інший рівень – вплив на державну політику [2].

Громадське суспільство відіграє важливу роль у підтримці та захисті прав та свобод громадян, особливо це стало актуальним під час військової агресії Російської Федерації в Україні.

Війна в Україні, стала великою випробуванням для всього українського суспільства. У цей час громадське суспільство виконує важливу роль у збереженні національної безпеки та захисту прав і свобод громадян.

Роль громадського суспільства в мирний час та в час воєнних дій – беззаперечна. Дії громадського суспільства можна відобразити в наступному:

- забезпечення гуманітарної допомоги. Найбільш важливою роллю громадського суспільства під час війни є забезпечення гуманітарної допомоги пораненим, внутрішньо переміщеним особам, дітям, які втратили родичів тощо. Весь цей процес потребує організації, координації та фінансування і саме громадське суспільство відіграє роль організатора та розпорядника коштів;

- створення благодійних фондів. Громадські організації створюють благодійні фонди та здійснюють збір коштів для допомоги військовим та їх родинам. Також вони організують передачу продуктів чи іншої необхідної продукції на передову;

- захист прав людини. Громадські організації займаються захистом прав людей, переселенців, біженців тощо. Вони виступають голосом громадян під час конфлікту, вимагають від влади дотримання прав людини та відповідальності за їх порушення;

- моніторинг діяльності влади. Громадські організації контролюють діяльність влади та військово. Вони регулярно збирають інформацію про події на

передовій та розголошують факти порушення прав людини і міжнародного права;

- зміцнення національної єдності. Громадські організації допомагають зміцнювати національну єдність взагалі та підтримувати громадянський дух населення в окремих міжетнічних групах;

- пропаганда миру. Громадські організації створюють проекти для пропаганди миру та врегулювання конфлікту. Вони проводять спільні заходи з представниками інших країн на міжнародному рівні, участь у роботі міжнародних форумів тощо;

- патріотичне виховання. Громадські організації займаються патріотичним вихованням дітей та молоді. Вони проводять лекції та тренінги, організовують спортивні та творчі змагання для дітей.

З вище викладеного можна зробити висновок, що громадське суспільство виконує важливу роль під час війни в Україні. Це незамінний елемент формування національної свідомості та єдності нації. Важливо, щоб влада підтримувала і заохочувала розвиток громадянського суспільства, оскільки воно є незамінним чинником успіху та процвітання кожної країни.

Одним із важливим завданням для усього громадського сектору України є формування порядку денного на час війни й після її завершення. Варто зберегти єдність та взаємодопомогу суспільства, які виникли у період важких випробувань, й після війни [3].

Також потрібно звернути увагу на те, що значення громадянського суспільства в умовах функціонування демократичного політичного режиму та соціальної, правової держави полягає в такому:

- 1) громадянське суспільство утворює відповідне соціальне середовище, в якому формується і розвивається особистість за допомогою створення умов для задоволення її основних потреб та інтересів, тобто ідеться, насамперед, про широкі можливості самореалізації;

2) громадянське суспільство виступає гарантією захисту інтересів кожної особистості, її природних прав і свобод від надмірного втручання держави в особисте життя;

3) суб'єкти громадянського суспільства (громадські об'єднання, політичні партії, групи за інтересами тощо) формулюють і репрезентують перед державою громадські інтереси, а також прагнуть забезпечити ефективний діалог із державою щодо захисту цих інтересів або врегулювання можливих конфліктів [4, с. 126-128]

Отже, можна зробити висновок, що громадське суспільство в Україні відіграло ключову роль у забезпеченні безпеки і допомоги військовим під час війни. Активна участь громадських активістів та організацій в цьому процесі показала, що колективні зусилля можуть стати ефективним інструментом допомоги в складні часи.

Список використаних джерел

1. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки : Указ Президента України від 27.09.2021 р. № 487/2021. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>

2. Роль громадянського суспільства під час війни Росії проти України. ZMINA : веб-сайт. URL: <https://zmina.info/columns/rol-gromadyanskogo-suspilstva-pid-chas-vijny-rosiyi-proty-ukrayiny/>

3. Крупник А. Громадський сектор і владно-громадська взаємодія під час війни: підсумки травня. UPLAN: веб-сайт. URL : <https://uplan.org.ua/analytics/hromadskyi-sektor-i-vladno-hromadska-vzaiemodiia-pid-chas-viiny-pidsumky-travnia/>

4. Головащенко О. Громадянське суспільство як основа у становленні правової держави. *Вісник Академії правових наук України. Питання конституційного права*. Харків. № 3(54). С. 126–128.